ורבנן לא לכתוב לא וי"ו ולא רחשים. וא"ת לרבנן נמי תקשי לא לכתוב לאחך ולא רחשים ואמאי ולפינא מדגוך דשותפות עובד טוכבים פטור מרחשים הגז דמלתמרי רבנן לעיל רחשים הפסק הענין משמע הא לאו רחשים הוה ולפינן מרישיה דקרא וי"ל דרבנן לדבריו דר' אלעאי קא אמרי לדבריך דבעי למילף מרישיה דקרא הא רחשים הפסיק הענין: **ואב"א** שותפות עובד טוכבים בתרומה רבנן חיובי מחייבי. מתוך פ"ה אחרון משמע דמדגוך ליכא למשוטי שותפות עובד טוכבים דסברא הוא לחלק בין של עובד טוכבים לגמרי בין של שותפות אבל בגז אין סברא לחלק שבכל בהמה ובהמה יש לעובד טוכבים חלק בה ולא קריינא בחדא מיניהו לאחר ותימה דא"כ מה אילמרך לרבנן קרא דלאחך הא מדגוך דרשינן ולא של עובד טוכבים ולפינן בגז דשל עובד טוכבים פטור וכיון דשל עובד טוכבים פטור של שותפות נמי פטור כדפרישית שאין סברא לחלק (ד) כ"ל דלאו סברא הוא כלל דאפילו ידעינן דשל עובד טוכבים פטור מ"מ לא ידעינן דשל שותפות פטור בשותפות עובד טוכבים והשתא מדגוך ולפינן בגז דשל עובד טוכבים פטור ואילמרך לאחך לשל שותפות אך לפי' קמא בקונטרס דדגוך אחת ולא דינון עובד טוכבים כ"ל האי סברא דאי לא תימא הכי לרבנן מנא להו דשותפות עובד טוכבים פטור בראשית הגז אימא לאחך למשוטי של עובד טוכבים אבל שותפות עובד טוכבים חייב: **אמר** רבא ומודה רבי אלעאי בתרומה. נראה דסבר כליסגא בתרא דאין סברא למעט מן עובד טוכבים מפי משל ישראל דלגיסגא קמא דליא לן למשוטי מחד קרא אלא שותפות עובד טוכבים ולא שותפות ישראל לא הוה צריך בכל הגהו דמייתי קרא לדבות שותפות ישראל:

ביאור

ורבנן לא נכתוב רחמנא לא וי"ו ולא ראשית ורבי אלעאי איידי דהאי קדושת דמים והאי קדושת הגוף פסיק להו והדר ערבי להו ואבעית אימא שותפות עובד כוכבים בתרומה רבנן חיובי מחייבי דתניא ישראל ועובד כוכבים שלקחו שדה בשותפות "טבל וחולין מעורבים זה בזה דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר של ישראל חייב ושל עובד כוכבים פטור עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר *יש ברירה ומר סבר אין ברירה אבל שותפות דעובד כוכבים דברי הכל חייבת, ואי בעית אימא תרוייהו לר' אלעאי "מצאנך" נפקא-שותפות דעובד כוכבים, מאי טעמא - דלא מייחדא ליה, *לישראל נמי לא מייחדא ליה, ורבנן עובד כוכבים לאו בר חיובא הוא, ישראל בר חיובא הוא, אמר רבא מודה רבי אלעאי בתרומה אע"ג דכתיב "דגנך" דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא "תרומותיכם", אלא "דגנך" למה לי? למעוטי שותפות עובד כוכבים, אלא אע"ג דכתיב "ראשית" ואיכא למימר נילף ראשית-ראשית מראשית הגז מה להלן דשותפות לא אף כאן דשותפות לא כתב רחמנא "עריסותיכם", אלא טעמא דכתיב "עריסותיכם" הא לאו הכי הוה אמינא נילף "ראשית-ראשית" מראשית הגז אדרבה נילף מתרומה ה"נ, אלא "עריסותיכם" למה לי? כדי "עריסותיכם" אלא אע"ג דכתיב "שדך" דידך אין שותפות לא כתב רחמנא ובקצרכם את קציר ארצכם, אלא "שדך" ל"ל? למעוטי שותפות עובד כוכבים אבכורת אע"ג דכתיב כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא ובכורות בקרכם וצאנכם אלא "בקרך" [ו] וצאנך" למה לי למעוטי שותפות עובד כוכבים מזוזת אף על גב דכתיב "ביתך" = דידך אין שותפות לא כתב רחמנא למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואלא "ביתך" למאי אתא? לכדרבה *דאמר רבה דרך

ורבנן לא נכתוב רחמנא לא וי"ו ולא ראשית ורבי אלעאי איידי דהאי קדושת דמים והאי קדושת הגוף פסיק להו והדר ערבי להו ואבעית אימא שותפות עובד כוכבים בתרומה רבנן חיובי מחייבי דתניא ישראל ועובד כוכבים שלקחו שדה בשותפות "טבל וחולין מעורבים זה בזה דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר של ישראל חייב ושל עובד כוכבים פטור עד כאן לא פליגי אלא דמר סבר *יש ברירה ומר סבר אין ברירה אבל שותפות דעובד כוכבים דברי הכל חייבת, ואי בעית אימא תרוייהו לר' אלעאי "מצאנך" נפקא-שותפות דעובד כוכבים, מאי טעמא - דלא מייחדא ליה, *לישראל נמי לא מייחדא ליה, ורבנן עובד כוכבים לאו בר חיובא הוא, ישראל בר חיובא הוא, אמר רבא מודה רבי אלעאי בתרומה אע"ג דכתיב "דגנך" דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא "תרומותיכם", אלא "דגנך" למה לי? למעוטי שותפות עובד כוכבים, אלא אע"ג דכתיב "ראשית" ואיכא למימר נילף ראשית-ראשית מראשית הגז מה להלן דשותפות לא אף כאן דשותפות לא כתב רחמנא "עריסותיכם", אלא טעמא דכתיב "עריסותיכם" הא לאו הכי הוה אמינא נילף "ראשית-ראשית" מראשית הגז אדרבה נילף מתרומה ה"נ, אלא "עריסותיכם" למה לי? כדי "עריסותיכם" אלא אע"ג דכתיב "שדך" דידך אין שותפות לא כתב רחמנא ובקצרכם את קציר ארצכם, אלא "שדך" ל"ל? למעוטי שותפות עובד כוכבים אבכורת אע"ג דכתיב כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך דידך אין דשותפות לא כתב רחמנא ובכורות בקרכם וצאנכם אלא "בקרך" [ו] וצאנך" למה לי למעוטי שותפות עובד כוכבים מזוזת אף על גב דכתיב "ביתך" = דידך אין שותפות לא כתב רחמנא למען ירבו ימיכם וימי בניכם ואלא "ביתך" למאי אתא? לכדרבה *דאמר רבה דרך

טוכבים בא"י להפקיע חלקו מיד מעשר [ז]אלא שמעתי שאין לו תקנה לפי ג] שאם בא להפרים נמצא מפרים מן הפטור על החיוב ולי נראה שיש לו תקנה בשני לדדין אם יש לו טבל ממקום אחר מפרים על זה לפי תליו שאין חייב אלא תליו ואם אין לו טבל אחר מפרים מיניה וביה לפי כולו כגון אם יש לו עשרים מפרים שנים מהן שאם אין מפרים אלא אחד לא נפטר לפי שזה שהפרים יש תליו שאין שם מעשר חל עליו לפי שהוא פטור ונשמר אבל כשמפרים שנים הרי השם חל על האחד ופוטר את העשרה המתחייבין והא ליכא למימר דילמא שייסה המופרשין בחלקו של עובד טוכבים גדול ואין שם מעשר חל עליהם דתניא בגמרא דרשם הנה (דף יב:) גבי חדש ויש המעורבין דקי"ל אין תורמין מזה על זה וקתני לובר אם גרע לאוכו ונמצא תורם מן החדש שבו על החדש שבו ומן הישן ג] שבו על הישן שבו (ג) לפי היכי (לפי"ש) חדש ויש בחולין (אלא) מן חדש ויש במעשר הכא נמי נמצא תורם מן החיוב שבו על החיוב שבו ומן הפטור שבו על הפטור שבו ואפילו נמצא דפליג עליה דהתם הוא דאיכא לאמר אין בילה לא נבלעו יפה ושמא אין חדש במעשר לפי חשבון סטור בחולין ואין ישן במעשר לפי חשבון הטור בחולין אבל הכא יש בילה דהא בכל חמה וחמה יש לעובד טוכבים וישראל חלק כיון דאין ברירה וכי אפרים מיניה וביה יש במעשר מן החיוב כפי החיוב ומן הפטור כפי הפטור ובתוספתא דדמאי (פרק ה) מלאתי דטבל וחולין שנתערבו אם יש לו פרנסה ממקום אחר מוליא לפי חשבון כלומר מפרים ממקום אחר לפי חשבון טבל זה המעורב ואם לאו טולא מן החולין כפי תרומת מעשר שבטבל ואיני יודע מהו ורבי ורשב"ג הכי פליגי רבי סבר אם יש לו טבל אחר מפרים על זה לפי תליו ואם הפרים לפי כולו דנמצא מרבה במעשרות ומעשרותיו מקולקלים וזה מתוקן ועוד כ"מ שאין מפרישים מזה על טבל אחר{ור"ש [ב"ג] סבר יש ברירה וכיון שחלקו הרי חלקו של ישראל כולו חייב ואפילו הוא בא להפרים עליו ממקום אחר מפרים לפי כולו והשם חל על מעשרותיו ומתוקנים הם ואם רצה להפרים מזה על מקום אחר מותר: ואי בעית אימא. לא תדחק למימר הדר ערביה, דתרוייהו בין שותפות עובד טוכבים בין שותפות ישראל לרבי אלעאי "מלאחך" נפקי דבעינן מיוחד לך ולא שותפות לא שנא דעובד טוכבים ולא שנא דישראל: ישראל בר חיובא הוא. וכל ישראל נקראין בלשון יחיד ולא מיוחד בעינן ובלבד שחוכל לקרות בה לאן של ישראל: אמר רבא. אע"פ דפטר ר' אלעאי בשותפות דרחשים הגז מודה הוא בכל הרי דאמר לקמיה כל חד וחד כדמפרש טעמא: תרומותיכם. משמע לשנים: תרומה ילף מתרומה לחיובא. דהא בתרומה נמי כתיב "רחשים" ושותפות חייבת בה, וקנולא נתומרת מקשינן (ימות דף מז:): למה לי. קרא עריסותיכם לחיובא בשותפות: כדי עריסותיכם. במדבר ניתנה להם תורה ואם נאמר להם כדי עריסותיכם של עכשיו חייב בחלה וכמה עיסה מדבר? שומר לגלגלת והעומר עשירית האיפה והתשבון עולה לחמשה לוגין לפרוייס שהן שבעה רבעים ועוד מדבריות שהן מ"ג ביצים ומומס ביצה כדאמרינן בעירובין בפ' כילד משתתפין (דף פג:) איפה-אלף סאין, סאה-ששת קבין הרי איפה י"ח קבין קב-ד' לוגין הרי איפה ע"ב לוגין עשירית איפה כמה הוה שבעה לוגין לשבעים לוג ולשני לוגין שהן י"ב ביצים עשירית שלהן ביצה ומומס ביצה והלוג-ששה ביצים הרי מ"ג ביצים ומומס: תרלכם. של שנים הוא אומר: בקרך ולאחך. כל הבכור וגו' הרי כתיב ובכורות בקרכם ולאחכם אפילו לשנים:

דרך

(מירוכין מ) גיטין מח. [תוספתא תחמות פ"ב]

[מירוכין לח: ושיג]

דישראל

[מנחות סה.]

[חולין יא: פ"ס מנחות לה.]

*הסוגריים כתב בן האבטרות לתקן הגרסא אליבא דרבי

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ובנכ וסי' לשותפות ישראל אלא דגוך: (ב) ד"ה פסקא לה אורחים: (ג) ד"ה מכל ומולין וכו' ומן פיסא שבו על פיסא שבו דכי סיכא דאיכא מדם ויש בחולין סבי נמי איכא מדם ויש במעשר כ"ל: (ד) תוס' ד"ה ואיכשיה אימא וכו' שאין סברא לחלק אלא ל"ל:

נליון הש"ס

גמ' ופנא ביתך למאי אתא. עי' מנחות דף מד ע"א תוס' ד"ה עליה ומרשב"א במדושיו שבת דף קלא ע"ב ד"ה כולא:

שיטה מקובצת

ג] ובצאנך לשה לי. נ"ב עי' תוס' בכורות דף ב' ע"א: ד] ואני שמעתי שאין לו תקנה לפי שאין ברירה שאם בא להפרישל נמצא: ג] ומן הישן אינא בגוד על הישן שבו כי היכי דיש חדש וישן בחולין: מוצא לגורות בגורות בראשית הגז

[נוסאאחרנא]

סדנה ל] מצות מעלה ל"ראלעאי

△ אמרו בקלא ומומרא לחומרא מקשין [מנחות סה.]